

PREVERJANJE ZNANJA 9. RAZRED
SLOVENC V 20. STOLETJU

Kriterij: 60 - 55 - odl
54 – 48 - pdb
47 – 39 - db
38 – 29 - zd
28 - 0 - neg

Ime in priimek: _____

Razred: _____ Datum: _____

UČBENIK STRAN 83 - 100

1. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»Podpisani poslanci, ki so združeni v Jugoslovanskem klubu, izjavljajo, da zahtevajo na temelju narodnega načela /.../, naj se vsa ozemlja monarhije, v katerih prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, združijo pod žezlom habsburško-lotarinske dinastije v samostojno državno telo.«

a) Kateri deklaraciji pripada besedilo in katerega leta je nastala? **(2)**

_____.

b) Kdo je deklaracijo predstavil in kje? **(2)**

_____.

c) Kaj so v njej poslanci zahtevali? **(2)**

_____.

_____.

d) kakšna je bila vloga žensk pri deklaraciji? **(1)**

_____.

2. Kako se je imenovala prva država južnih Slovanov, ki je nastala 29. 10. 1918 (napiši celotno ime, ne kratico) (1)

_____.

Kaj je obsegala? (1)

_____.

Kako se je imenovala njena vlada? (1)

_____.

Kaj pomeni »Verigar«? (1)

_____.

3. Navedi tri razloge, zaradi katerih se je Država SHS odločila za povezavo s Kraljevino Srbijo. (3)

_____.

_____.

_____.

3. Opiši vlogo in pomen generala Rudolfa Maistra za Slovence. (3)

4. Dokončaj trditve, ki se nanašajo na določitev slovenskih meja po prvi svetovni vojni. (4)

- a) Na pariški mirovni konferenci so se odločili, da se na Koroškem izvede _____, ki je bil (celoten datum) _____.
- b) Večina Korošcev se je v coni A izrekla za (državo) _____.
- c) Po dolgotrajnih pogajanjih sta Italija in Kraljevina SHS novembra 1920 podpisali _____ pogodbo.
- d) S Trianonsko pogodbo je Jugoslaviji pripadlo (pokrajina) _____.

5. Preberi besedilo in odgovori.

» Narodna vlada v Ljubljani je takoj po razpadu Avstro – Ogrske v vse šole uvedla slovenščino kot obvezen učni jezik. Kjer je bilo dovolj prijavljenih učencev, so dopustili tudi manjšinske šole. Poleg tega, da so šole poslovenili, so odprli mnogo novih osnovnih, srednjih, obrtnih, trgovskih, kmetijskih in gospodinjstskih šol.«

- a) Kakšen položaj je dobila slovenščina v prvi državi? (1)

6. Imenuj tri značilnosti ureditve Kraljevine SHS, ki jih je uvedla Vidovdanska ustava? (3)

- a) _____
- b) _____
- c) _____.

7. Na Slovenskem so med obema vojnama delovali trije politični tabori. Poimenuj jih. (3)

- a) _____
- b) _____
- c) _____.

8. Obkroži črke pred pravilnimi trditvami. Pravilne so tri. (3)

- a) Slovenska industrija je bila najbolj razvita v Jugoslaviji.
- b) Velik razmah so doživele lesna, kovinska in tekstilna industrija.
- c) Trgovina je bila slabo razvita.
- č) Vse večji pomen je pridobival turizem.
- d) V gospodarstvu je prevladoval domači kapital.

9. Imenuj dve tovarni, ki sta delovali med obema vojnama in kaj sta proizvajali? (2)

10. Ob začetku druge svetovne vojne so kmetje predstavljali polovico prebivalstva.

a) S katerimi težavami so se med obema vojnama spopadali? (2)

a) _____

b) _____

11. S pomočjo fotografije opiši kulturni napredek. (2)

a) Katera ustanova (na sliki) je bila ustanovljena leta 1919?

b) Navedi pomen, ki jo je imela za Slovence.

12. Navedenim Slovencem, ki so živeli v obdobju med obema vojnama pripiši njihova dela oz. pomen v arhitekturi, književnosti, (5)

Jože Plečnik (tri dela)

Vladimir Šubic

Oton Župančič

13. Imenuj dve stavbi, ki sta nastali v Ljubljani v obdobju med obema vojnama. (2)

14. 6. januarja 1929 je bila v kraljevini uvedena **šestojanuarska diktatura**. Naštej štiri spremembe, ki so nastale po uvedbi diktature. (4)

15. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»V letu 1927 so se že izoblikovala jedra odpora v Trstu, Gorici in na Pivško-Bistriškem. Ta razmah narodnoosvobodilnega gibanja je zahteval večjo povezanost in usklajevanje v vsej Julijski krajini. Zato je prišlo /.../ do sestanka na Nanosu; slednji je bil 31. 8. 1927 /.../. Na tem sestanku je bilo sprejetih več sklepov: – organizacija je tajna /.../; – proti poitalijančevanju slovenskih otrok v italijanskih šolah naj se nastopa s požigom šol in vrtcev v večjih krajih hkrati;
– izdajajo naj se učbeniki za pouk slovenščine po družinah;
– izdaja naj se tajno glasilo organizacije /.../;
– vzdržujejo naj se zveze s somišljeniki v Jugoslaviji.«
(Mira Cencič, TIGR, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1997)

a) Za kaj se je zavzemala organizacija TIGR, kaj kratica pomeni, kašen je bil njen način delovanja? (3)

16. Preberi besedilo in odgovori.

» V Splitu, ki so ga zasedli Italijani, je julija 1920 prišlo do spopada med domačini in neko patroljo italijanske vojske. Ubit je bil italijanski poveljnik. Ta incident so tržaški fašisti izkoristili za napad na slovenski Narodni dom v središču Trsta. Že pred tem dogodkom in tudi potem so podobno uničili tudi druge sedeže slovenskih kulturnih ustanov na Primorskem. Italijanska policija jih pri tem ni ovirala.«

a) Kaj so počeli fašisti že pred prihodom na oblast? (1)

b) Kako je italijanska oblast v tistem času reagirala na fašistično divjanje? (1)

c) Kaj lahko iz zgornjega sklepaš o odnosu italijanskih oblasti do primorskih Slovencev? (1)

17. Naštej tri načine poitalijančevanja primorskih Slovencev. (3)

18. Kaj so bazoviške žrtve? (1)

19. Kdaj se je začela 2. svetovna vojna v Kraljevini Jugoslaviji in kako se je takrat imenovalo slovensko ozemlje? (2)

_____.

20. Kateri okupatorji so si razdelili slovensko ozemlje in kaj so zasedli? (4)

_____.

14.. Preberi besedilo in odgovori.

» S trga smo krenili do Sokolskega doma, kjer je bilo zbranih že mnogo aretirancev. Tudi te so strpali k nam na kamion in odpeljali so nas proti Celju. Kmalu po prihodu v okoliško hišo smo nenadoma zaslišali vrsto strelav iz središča mesta. Mnoge od zbranih žena so začele jokati in zaslišali so se klici: »Sedaj jih streljajo, gotovo je tudi naš med njimi!« Objemale so svoje otroke in jim v solzah govorile: »ubožčki, zdaj sem ostala samo jaz, zdaj imate samo še mene.« Niso mogle slutiti, da bodo tudi njim vzeli otroke in jih nikoli več ne bodo videle.«

Katere raznarodovalne ukrepe so uvedli Nemci na Štajerskem?(3T)
Naštej tri.

_____.

15.Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»1. Proti okupatorju je treba vršiti neizprosno oboroženo akcijo.
2. Ta akcija predstavlja izhodišče za osvoboditev in združitev vseh Slovencev.
3. Stoječ na stališču naravne in usodne skupnosti jugoslovanskih narodov ne priznava Osvobodilna fronta razkosanja Jugoslavije /.../. <<
(Temeljne točke Osvobodilne fronte, aprila 1941)

a) Kako se je imenovala organizacija, ki je v času druge svetovne vojne organizirala upor proti okupatorju in kdaj je bila ustanovljena? (2)_____.

b) Katera politična stranka je dala pobudo za ustanovitev te organizacije? (1)_____.

c) Navedite dva politična cilja, ki si jih je zastavila organizacija, ki je organizirala upor proti okupatorju. (2)

_____.

d) Opiši njeno delovanje.(3)

16.Kdo so bili partizani, opiši njihov način bojevanja. (3)

17.Po časovnem zaporedju od najbolj oddaljene do nam najbližje, razvrsti države, v katere je bilo vključeno ozemlje današnje Slovenije v 20. stoletju, tako da na prazno črto pred imenom države napišeš zaporedno številko 1–5. (2)

- _____ Republika Slovenija
- _____ Država SHS
- _____ Kraljevina Jugoslavija
- _____ Socialistična federativna republika Jugoslavija
- _____ Avstro-Ogrska

